

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 คำถามการวิจัย	7
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.5 ขอบเขตการศึกษา	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดการบริหารจัดการ	12
2.2 แนวคิด 7S Mckinsey	16
2.3 แนวคิดการประเมินผลเชิงดุลยภาพ	18
2.4 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง	22
2.5 แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน	24
2.6 แนวคิดขยะเหลือศูนย์	33
2.7 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	38
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 รูปแบบการวิจัย	55
3.2 การเลือกพื้นที่ศึกษา	55
3.3 การเลือกกลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลหลัก	55
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.5 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
3.7 การตรวจสอบข้อมูล	68
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.9 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	69
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของ กองบิน 21 จังหวัดอุบลราชธานี	71
4.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการขยะ กองบิน 21 จังหวัดอุบลราชธานี	77
4.3 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะตามแนวคิดสังคมขยะเหลือศูนย์ที่ยั่งยืน ของ กองบิน 21 จังหวัดอุบลราชธานี	94
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	116
5.2 อภิปรายผล	122
5.3 ข้อเสนอแนะ	124
5.4 ข้อจำกัดของการวิจัย	126
เอกสารอ้างอิง	127
ภาคผนวก	
ก หนังสือขออนุมัติเข้าทำการศึกษาในพื้นที่ กองบิน 21 จังหวัดอุบลราชธานี	135
ข รายชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	141
ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	145
ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	158
ประวัติผู้วิจัย	165

คณะกรรมการศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ของแนวคิด 7S Mckinsey และแนวคิด BSC	21
2.2	การแบ่งกลุ่มของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	28
2.3	การบริหารจัดการขยะในบริบทโลกและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	31
2.4	ปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการขยะที่ไม่เหมาะสม	32
2.5	ประเภทของขยะ	34
2.6	ความหมายของแนวคิดขยะเหลือศูนย์	35
2.7	หลักการ 3RS	37
2.8	รูปแบบการวิจัย	51
2.9	เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารจัดการขยะ	52
3.1	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: การใช้ข้อมูลเอกสาร	60
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบสัมภาษณ์	61
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบสังเกต	64
4.1	รูปแบบของจตุรบรรณขยะในพื้นที่ กองบิน 21	74
4.2	วงรอบการเก็บขยะในพื้นที่และหน่วยงานที่รับผิดชอบ	75
4.3	ประเด็นยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ	79
4.4	จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามสถานภาพ	95
4.5	เปรียบเทียบปริมาณขยะก่อนและหลังการฝึกอบรมบริหารจัดการขยะในครัวเรือน	103
4.6	การพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะตามแนวคิดสังคมขยะเหลือศูนย์ที่ยั่งยืน ของ กองบิน 21	114
5.1	การพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะ	118
5.2	การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมใน 3 มิติ ของความยั่งยืน	120

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	ปริมาณการสร้างขยะทั่วโลก (พันล้านตัน)	2
1.2	ปริมาณการสร้างขยะในแต่ละภูมิภาค (พันล้านตัน)	3
1.3	ปริมาณการสร้างขยะต่อหัวกับระดับรายได้ (กิโลกรัมต่อคนต่อวัน)	3
1.4	องค์ประกอบของขยะประเทศไทย	4
1.5	ปริมาณขยะของประเทศไทย พ.ศ.2554-2563	5
1.6	ปริมาณขยะตกค้าง (ล้านตัน)	5
2.1	7S Mckinsey Model	16
2.2	Balanced Scorecard step by step, Paul R. Niven	19
2.3	คุณสมบัติของตัวชี้วัด	20
2.4	ตัวอย่างทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (เส้นทางการเปลี่ยนแปลง)	23
2.5	แนวคิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่ยั่งยืน	24
2.6	วิวัฒนาการของแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน	26
2.7	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)	29
2.8	กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (The Cyclical Nature of Action Research)	38
2.9	รูปแบบการบริหารจัดการขยะ 5RCWb Model	47
2.10	กรอบแนวคิดในการวิจัย	54
4.1	แผนผังและเส้นทางเข้า-ออก กองบิน 21	71
4.2	ปริมาณขยะในพื้นที่ กองบิน 21	72
4.3	ตัวอย่างขยะในกองบิน 21 ก่อนนำมาแยกองค์ประกอบขยะ	73
4.4	ลักษณะของขยะในพื้นที่ กองบิน 21	73
4.5	ร้าน Green Eagle (Recycle) ในปัจจุบัน	75
4.6	โรงผลิตดินอินทรีย์ กองบิน 21	76
4.7	การบริหารจัดการขยะ กองบิน 21	77
4.8	ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการขยะ	78
4.9	แผนที่ยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมกองทัพอากาศ	79
4.10	นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการขยะ	81
4.11	นโยบายด้านการบริหารจัดการขยะของ กองบิน 21	82
4.12	โครงสร้างองค์กรของ กองบิน 21	83
4.13	โครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ	84
4.14	จุดรวบรวมขยะในเขตบ้านพักอาศัย	85
4.15	พื้นที่แหล่งฝังกลบขยะของ กองบิน 21 (19 ตุลาคม 2565)	87
4.16	สถิติการคัดแยกขยะในเขตพื้นที่สำนักงาน กองบิน 21	88
4.17	การดำเนินการเชิงรุกเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะของ กองบิน 21	89

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.18	การแถลงนโยบายผู้บังคับการกองบิน 21 ประจำปี 2566 (ตามปีงบประมาณ)	92
4.19	การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการของแผนกกิจการพลเรือน กองบังคับการกองบิน 21	96
4.20	การบริหารจัดการขยะอินทรีย์และเศษอาหารในครัวเรือน (กลุ่ม Line “Zero Waste”)	97
4.21	การบริหารจัดการขยะรีไซเคิลในครัวเรือน (กลุ่ม Line “Zero Waste”)	98
4.22	การบริหารจัดการขยะทั่วไปในครัวเรือน (กลุ่ม Line “Zero Waste”)	99
4.23	การแชร์ภาพที่ส่งเสริมการบริหารจัดการขยะตามหลักการ 3Rs	100
4.24	การบันทึกผลการฝึกอบรมการบริหารจัดการขยะในครัวเรือนตามหลักการ 3Rs	100
4.25	กิจกรรมการใช้ซ้ำ หรือ Reuse (กิจกรรมย่อย)	101
4.26	พิธีปิดโครงการวิจัย	102
4.27	การประยุกต์ใช้หลักการใช้ซ้ำ (Reuse)	105
4.28	การประยุกต์ใช้หลักการรีไซเคิล (Recycle)	105
4.29	จตุรรวมขยะในเขตบ้านพักอาศัย (เปรียบเทียบก่อนและหลังดำเนินกิจกรรม)	107
4.30	พื้นที่แหล่งฝังกลบขยะ กองบิน 21 (เปรียบเทียบก่อนและหลังดำเนินกิจกรรม)	110
4.31	องค์ความรู้ใหม่ในด้านการบริหารจัดการขยะตามแนวคิดสังคมขยะเหลือศูนย์ที่ยั่งยืน	115
5.1	โมเดลระบบการบริหารจัดการขยะตามแนวคิดสังคมขยะเหลือศูนย์ที่ยั่งยืน ของ กองบิน 21	122
5.2	โมเดล 8S	123

คณะกรรมการศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี